

A Fővárosi Képtár ötéves terve:

Nemzeti Galéria létesítése, műtörténeti tárgyú kiállítások, népművelő vándor-tárlatok

A műveltség előjogának teljes megvalósítása az öt éves terv kulturális célja, így természetesen az is, hogy a művészet ezentúl egészen a dolgozó népé legyen. A demokrácia művészelpolitikája nemcsak megnyitotta — ingyenessé téve a belépést — mindenki számára a képzőművészeti kiállítások, tárlatok kapuit, hanem felvilágosító céllal, új rendezési módszerrel mutatta be a nyilvánosság-nak a képzőművészet alkotásait. Az öt éves terv időszakában a népművelés e magasabbrendű feladatai még fokozottabb munkásság elvégzését várják a képtár dolgozóitól. Erről beszélgetünk Pogány Ö. Gáborral, a Fővárosi Képtár és a fővárosi múzeumok főigazgatójával. Tudakolom, hogy mivel kezdti öt éves tervének megvalósítását a Fővárosi Képtár.

Új múzeum: a Nemzeti Galéria

— Ötéves tervünk alapján tekinthetjük — mondja a főigazgató — a kiválogatásnak azt a nagyarányú munkáját, amellyel az elmúlt fél évben sikerült a képtár anyagát csoportosítani. A képtár birtokában lévő műveket három csoportba osztottuk. Az anyagnak egyharmada múzeális értékű alkotás. A második csoportba azok a művek kerültek, amelyeket a Központi Városháza és más hivatalok helyiségeinek díszítésére letétele adunk, azonban azt a jogot is fenntartjuk, hogy időnkint egy-egy kiállítás teljességének céljára e műveket ideiglenesen visszakerjünk. A harmadik csoport anyaga ugyan nem múzeális értékű, de magánosok, műgyűjtők számára értékes műtárgyakat tartalmaz. A főváros ezt az anyagot csere formájában értékesíteni szándékozik.

Érdeklődésekre, hogy a nagy kiválogatás alapján milyen feladatokat tűzött ki maga elé a Fővárosi Képtár, a főigazgató a következőket mondja:

— A múzeális műtárgyakból állítjuk össze az öt éves terv időszakában létesítendő új művészeti intézményünknek, a Nemzeti Galériának anyagát. A Nemzeti Galériát képzőművészeti múzeumnak tervezzük és ehhez példaképpünk a moszkvai Tretyakov-képtár. Míg a Műcsarnok helyreállítását be nem fejezik, addig a Károlyi-palotában állítjuk ki a Nemzeti Galéria anyagát. E múzeumi gyűjtemény célja az, hogy a magyar nemzeti művészet fejlődését bemutassuk és azt minden dolgozó államban megtekinthesse. Arra törekszünk, hogy a Nemzeti Galériában minden műtárgyat összegyűjtsünk, ami művészetünk fejlődését szemléltetheti, úgy a Szépművészeti Múzeumból, mint más közgyűjteményekből és esetleg utcáinként vagy alkalmasszerűen magángyűjteményekből is igénybe veszünk műtárgyakat.

A Zichy-gyűjtemény és más új kiállítások

A magyar képzőművészet történetének régóta hiányzó múzeumán kívül más, meglepően érdekes gyűjtemények kiállítását is terbe vette a Fővárosi Képtár, így a Zichy-gyűjteményből származó képművészet átvizsgálását és kiállítását is. Zichy Jenő a 90-es években kutató úton jár munkatársával Kaukázusban, majd Közép-Ázsiában, de csatornázást, öntözést, lecsapolást is tanulmányozott Hollandiában és Angliában. Közben műtárgyakat gyűjtött és innen származik a fővárosi Zichy-képműjtemény, amely régebben a Lágymányos egyik utcájában eldugva, kevesek által ismertlen rejtőzött a fővárosnak hagyományait magán-múzeumban.

— Elég gazdag hagyaték ez — mondja Pogány Ö. Gábor. — A főváros még az első világháború előtt örökölte képműjteményét azonban eddig együttesen, tudományosan kiválogatva és szakszerűen rendszerezve még nem állították ki. E régi külföldi anyagban elsősorban XVII. századi németalföldi festményeket

de angol tájképeket és itáliai műveket is találunk. A gyűjtemény-bemutató a szakemberek számára értékes meglepetés, a dolgozók nagy tömegei részére pedig tanulságos kiállítás lesz.

„Nagy mestereink a főiskoláinkon” — szintén eredeti kiállítás, mely ugyancsak nem mindennapi képzőművészeti eseménynek készül. Erről a következőket hallottuk:

— A „Nagy mestereink a főiskolákon” című kiállításra, amely egyaránt tanulságosnak ígérkezik hozzáértők és érdeklődők számára, lehetőség szerint összegyűjtjük nagy mestereinknek a főiskolákon növendékkorukban készített rajzait, színvázatait és más tanulmányait. Amúgy láthatja majd a közönség, hogy milyen nagy gondtal rajzoltak, készítették tanulmányaikat e később nagy híri művészek, hogy alkotó képességüket teljesen kibonthassák.

— Nagyarányú kiállításnak tervezzük az elmúlt másfél évszázad alkotásából kiválogatott olyan művek bemutatását is, amelyek a munkát, a dolgozókat munka közben ábrázolják. A magyar festészet kialakulásának e nagyfontosságú részlet-próbeművét a Nemzeti Galéria állandó múzeumi kiállításával kapcsolatban szeretnénk a nyilvánosság elé vinni.

Huszonegy vándor- kiállítás Budapesten — két hónap alatt

Szó esik a vándor-tárlatokról, amelyeket a Fővárosi Képtár időnkint már eddig is rendezett azok számára, akiknek a távolság miatt alig van idejük és módjuk a központi helyiségek kiállításait látogatni.

— A Fővárosi Képtár tevékenységének egyik legfontosabb feladata — hangsúlyozza a főigazgató — a budapesti vándorkiállítások megszervezése és rendezése. E kiállításokat rendkívül nagyszámúnak és változatosnak tervezzük, hogy minél sokoldalúbb képet adjanak a képzőművészet megismeréséből eddig kizárt tömegeknek. Nagy-Budapest területén, előjárásokon, üzemi kultúrtermekben és tömegszervezetek erre alkalmas helyiségeiben színes reprodukciókon mutatjuk be az európai festészet nagy korszakait, az orosz forradalmi realitást és a szovjet művészet szocialista-realista alkotásait, valamint a régi magyar művészet műtörténeti emlékeit. Ez utóbbi kiállítás nemcsak a festészet, hanem a szobrászat, építészet alkotásait és maradványait is a közönség elé tárjuk, színes másolatokban és felvételekben, István király korától 1800-ig. A magyar képzőművészet alkotásait 1800-tól napjainkig ugyancsak kisebb méretű vándor-kiállításokon eredetiben szemléltethetjük majd Budapest külső városrészeinek dolgozóit. Tervünk arányainak jellemzésére megemlítem, hogy már 1950 első két hónapjában 24 ilyen kiállítást rendezünk.

Ami a művészettörténet- ből kimaradt...

A népköztársaság kultúrpolitikájának szempontjából sem érdektelen a Fővárosi Képtár tudományos munkásságának terve. Erről a nagy tárlatokkal nyíló tájékoztatást kapunk.

— A haladó tudomány marx-lenini módszerével kívánunk egy-egy problémát megvilágítani az elmúlt másfél évszázad képzőművészetének történetéből. Iratok, karabeli lapok, kiállítás beszámolóik és üzleti feljegyzések alapján — részben a feloszlott Képzőművészeti Társulat irattárának feloldozásával — akarunk fényt vetni arra, ami eddig a művészettörténetből kimaradt a magyar képzőművészet megszületésének és kialakulásának gazdasági feltételeire. A fővárosi múzeumok a jövőben kutatásuk eredményét időnkint folyóirat-szerű közleménysorozatban hozzák

nyilvánosságra, így tesszük majd közzé a Fővárosi Képtár tudományos munkásságának összefoglalásait is, de a nagyobb terjedelmű munkákat könyvtárakban szeretnénk a dolgozókhöz eljuttatni — fejezi be tájékoztatását a főigazgató.

Tamás Ernő

Veszünk használt elektromotorokat

szétszedett állapotban is
előzetes írásbeli ajánlat alapján

VILLAMOSCIKK ÉS RÁDIO
NAGYKERESKEDELMI N. V.
ELEKTROMOTOR OSZTÁLYA

VI., SZTÁLIN-ÚT 6. TELEFON: 124—614, 126—211.

